

■ Праблема і вырашэнне

БЕЗ МАЛОЧНАГА БРУДУ

У Гомельскай вобласці пачалі перапрацоўваць тварожную сыроватку

Тона няправільна ўтылізаванай тварожнай сыроваткі наносіць такую ж шкоду навакольнаму асяроддзю, як 100 кубаметраў газападобнага асяроддзя, сцвярджаюць эксперты. Пры гэтым у цэлым па Беларусі праблема з перапрацоўкай сыроваткі практычна вырашана, і ў некаторых раёнах паказчык дасягае 95%. Выключэнне складае толькі Гомельскі раён. Да нядаўняга часу тут перапрацоўвалі толькі 78% тварожнай сыроваткі. Але сёння гомельскія малочнікі аб'яваюць цалкам спыніць выкіды ў навакольнае асяроддзе.

Такая магчымасць у іх з'явілася дзякуючы рэалізацыі пілотнай ініцыятывы ў межах праекта «Садзейнічанне пераходу Рэспублікі Беларусь да «зялёнай» эканомікі», які фінансуецца ЕС і ажыццяўляецца ПРААН. На грошы Еўрасаюза малочнае прадпрыемства «Мілкавіта» ўстанавіла фарсункавы распыляльнік. Гэтая ўстаноўка дапаможа палепшыць якасць пера-

з невялікай колькасцю сыроваткі, незразумела, — адзначыла намеснік старшыні Асацыяцыі еўрапейскага бізнесу, кіраўнік ініцыятывы **Марына БАРОЎКА**.

Спецыялісты адзначаюць, што «Мілкавіта» — адзінае прадпрыемства ў Гомельскай вобласці, якое спецыялізуецца на вытворчасці сыроў. Таму тут і раней сыроватка перапрацоўвалася, аднак аб-

працоўкі тварожнай сыроваткі і атрымаць новы від прадукцыі — сухі канцэнтрат, які выкарыстоўваецца для вытворчасці замарожанай неразведзенага малака.

— У Беларусі больш за 1 млн галоў цялят, а заменнік неразведзенага малака дапамагае маладняку хутчэй вырасці ў паўнаватасных жывёл, — адзначыў **галоўны тэхналаг кампаніі «Vzduchotorg» Павел ГУЛЬКО**. Раней гэты прадукт закупляўся за мяжой, цяпер мы зможам эканоміць ад 300 да 390 тыс. рублёў у месяц. Атрымліваецца, што за адходы, якія негатыўна ўплываюць на навакольнае асяроддзе, мы яшчэ атрымліваем даход.

Па словах экспертаў, фарсункавы распыляльнік дапаможа ўтылізаваць нават малыя аб'ёмы сыроваткі. Да рэалізацыі ініцыятывы ў Беларусі ў прынцыпе не было такіх устаноў.

— Буйныя малочныя прадпрыемствы маюць абсталяванне, якое перапрацоўвае толькі вялікія аб'ёмы сыроваткі — звыш 1000 тон. Такія вытворчасці ёсць у Брэсцкай і Віцебскай абласцях. Але што рабіць

сталыванне спраўлялася толькі з салодкай падсырнай сыроваткай. Фарсункавы ж распыляльнік дазволіў перапрацоўваць і найбольш «складаную» сыроватку — кіслую тварожную.

— У Беларусі штогод вырабляецца больш за 7 млн тон малочных прадуктаў, з іх 4 млн тон адпраўляецца на экспарт. Наша краіна ўваходзіць у пяцёрку найлепшых пастаўшчыкоў малака, сыру, тварогу і іншых малочных прадуктаў. Гэтыя паказчыкі прымушаюць трымаць руку на пульсе і разумна абыходзіцца з вытворчымі адходамі, — лічыць **намеснік начальніка галоўнага ўпраўлення Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання Рэспублікі Беларусь Марыя КЛІМОВА**.

Прадпрыемства «Мілкавіта» плануе збіраць тварожную сыроватку з усёй Гомельскай вобласці. Новае абсталяванне дазволіць перапрацоўваць да 110 тон у суткі, што складае каля 2300 тон у месяц.

Кацярына КІРЭВА.
katiakireeva@vziazda.by

■ Экалогія быцця

Нельга ў печ!

Куды дзець адпрацаванае маторнае масла?

Штогод у нашай краіне ўтвараецца больш за 120 тысяч тон адпрацаваных масел. І гэта толькі афіцыйная лічба. З гэтай колькасці не больш за 10% трапляе на перапрацоўку, астатняе небяспечна спальваецца або захоўваецца. Чаму адпрацаваныя масла — праблема для нашай краіны і як яна вырашаецца, «Звяздзе» раскажаў начальнік аддзела па сувязях з грамадскасцю прадпрыемства «ДВЧ-Менеджмент», якое займаецца перапрацоўкай небяспечных адходаў, **Дзмітрый МАГІЛЕЎСкі**.

Адпрацаваныя масла — гэта адходы, якія ўтвараюцца пасля выкарыстання розных відаў маторных масел. Як правіла, масла ў аўтамабілі мы мяняем кожныя 6—12 месяцаў. Але нямногія задумваюцца, як без шкоды для прыроды ўтылізаваць тое, што зліваецца.

Яшчэ некалькі гадоў таму нават пры вялікім жадаці здаць адпрацаванае масла на перапрацоўку было праблематычна. Цяпер, здавалася б, усё, праблема няма, было б толькі жаданне. Кампанія «ДВЧ-Менеджмент» пабудавала завод па перапрацоўцы, а таксама арганізавала сістэму збору небяспечнага адходу па абласных цэнтрах і раёнах. Адзінае, што трэба зрабіць кіраўніку прадпрыемства, на якім утвараюцца адпрацаваныя масла, — патэлефанаваць супрацоўнікам кампаніі. Яны прыедуць і самі забяруць масла пры дапамозе спецыяльнай машыны, яшчэ заплациўшы «маслаздатчыкам» грошы. Для прыватных асоб створаны пункты прыёму. Аднак, па словах Дзмітрыя Магілёўскага, наладзіць збор негатыўных і небяспечных адходаў як у прадпрыемстваў, так і ў насельніцтва па-ранейшаму цяжка.

— Людзям прасцей спаліць адпрацаванае масла, а то і зусім выліць яго за плот. Многія яшчэ з савецкіх часоў апрацоўваюць ім хату, садовыя дрэвы ад шкоднікаў, не разумеючы, што тым самым наносаць на іх цяжкія металы, — раскажаў спецыяліст.

Асноўная праблема, на думку Дзмітрыя Магілёўскага, у малой інфармаванасці людзей.

— Цяпер нават бабуля ведае, што батарэйку трэба выкідаць у спецыяльны кантэйнер. А пра тое, што адна кропля разлітага адпрацаванага масла — гэта чарга ў анкацэнтр,

○ ЯК ЗДАЦЬ АДПРАЦАВАНАЕ МАСЛА?

- Патэлефанаваць на нумар +375 (17) 331-50-00 ці на кароткі нумар *5000 (з мабільнага тэлефона)
- Пакінуць заяўку на сайце <http://mdd-bel.com/uslugi/sbor-otxodov.html>
- Месцазнаходжанне пунктаў прыёму масел можна паглядзець там жа ці на <http://greenmap.by>

ніхто не кажа, — адзначыў эксперт. — Адзін мой знаёмы кіраўнік прадпрыемства стаў здаваць адпрацаванае масла пасля паходу да анкалага са скаргамі на боль у горле.

Сёння спальваць адпрацаванае масла пры наяўнасці спецыяльнага абсталявання не забаронена, у той час як у Еўропе гэтая дзейнасць цалкам спынена і цягне за сабой кримінальную адказнасць.

— У Беларусі зарэгістравана каля 170 юрыдычных і фізічных асоб, якія маюць дазвол на спальванне. Але на справе іх трэба лічыць тысячамі, — сцвярджае Дзмітрый. — Некаторыя супрацоўнікі прадпрыемстваў проста хаваюць печ перад прыездам інспекцыі. Былі выпадкі, калі на СТА казалі, што аддаюць масла кліентам. Навошта? На балконе захоўваць? Зразумела, што па выніку яно трапляе куды захочаце, але не на перапрацоўку.

Аднак, па словах эксперта, у гэтым кірунку працуюць. Так, калі раней для рэгістрацыі печы трэба было проста паставіць пячатку, то цяпер неабходны цэлы набор дакументаў. Таксама ўносяцца карэктывы ў заканадаўства наконот гэтага пытання.

А пакуль супрацоўнікі «ДВЧ-Менеджмент» імкнуцца змяніць сітуацыю ўласнымі сіламі. Нядаўна яны рэалізавалі пілотную ініцыятыву ў Крупскім і Барысаўскім раёнах у рамках праекта «Садзейнічанне пераходу Рэ-

спублікі Беларусь да «зялёнай» эканомікі», што фінансуецца Еўрапейскім саюзам і рэалізуецца Праграмай развіцця ААН. На грошы ЕС былі закуплены і ўстаноўлены 50 кантэйнераў, якія не дапускаюць праліваў, а таксама пяцісекцыйная цыстэрна для іх бяспечнай перавозкі, якая дазваляе сартаваць масла ўжо на стадыі збору. Таксама быў зняты сацыяльны ролік, які транслюецца па тэлебачанні і ў грамадскім транспарце.

— З людзьмі трэба размаўляць, каб яны зразумелі, якую шкоду адпрацаваныя масла наносаць здароўю і навакольнаму асяроддзю. Наша ініцыятыва дала вынік. Я вам гарантую, што ў Крупскім і Барысаўскім раёнах, дзе была праведзена адпаведная інфармацыйная работа, усе масла трапляюць на перапрацоўку, — падкрэсліў Дзмітрый Магілёўскі.

Па папярэдніх разліках, калі ў Беларусі будзе збірацца 50% адпрацаванага масла, якое сёння знаходзіцца па-за афіцыйным абаротам (прыблізна 40 тысяч тон), то эканамічны эффект дзяржаве ад падатковых паступленняў і імпартазамышчэння складзе каля 18 млн долараў у год. Далейшае развіццё комплекснай сістэмы збору і перапрацоўкі адпрацаваных масел таксама дасць магчымасць стварыць новыя працоўныя месцы.

Кацярына КІРЭВА.
katiakireeva@vziazda.by

СМЕЦЦЕВЫ КАЛАПС: РЭАЛЬНАЯ ПАГРОЗА?

СПРАВА... У СМЕЦЦІ

Штогод у Беларусі ўтвараецца каля 4 млн тон цвёрдых камунальных адходаў. З іх толькі 16% перапрацоўваецца, астатняе ж 84% накіроўваецца на захаванне. Пры гэтым, па ацэнках спецыялістаў, для перапрацоўкі ў якасці другасных матэрыяльных рэсурсаў (пластыку, паперы, шкла) можа быць здзейнічана ўсяго 25% ад агульнай колькасці адходаў. На палігонах застаюцца ляжаць раслінныя і харчовыя рэшткі, старое адзенне, некаторыя небяспечныя адходы і інш., — амаль усё гэта таксама можа быць скарыстана ці аб'яшчоджана, але

(Заканчэнне. Пачатак на 7-й стар.)

пакуль работы з названымі і іншымі відамі адходаў вядуцца не вельмі актыўна.

Сёння ў Беларусі дзейнічае сетка з 168 палігонаў і 1238 міні-палігонаў. Пабудаваныя некалькі дзесяцігоддзям таму для аператыўнага выдалення адходаў і памяншэння колькасці несанкцыянаваных звалкаў шматлікія міні-палігоны сёння не адпавядаюць патрабаванням эксплуатацыі. Але пакуль цалкам ад іх адмовіцца немагчыма — спачатку трэба знайсці альтэрнатыўны спосаб абыходжання з адходамі. Сёння спецыялісты Мінпрыроды і іншых ведамстваў кажуць пра неабходнасць распрацоўкі доўгатэрміновай праграмы па рэкультывацыі палігонаў і будаўніцтве новых, якія будуць адпавядаць сучасным патрабаванням.

СТРАТЭГІЯ ДЛЯ АДХОДАЎ

Удасканаленне работы з аб'ектамі захавання адходаў уваходзіць у зацверджаную ў ліпені 2017 года «Нацыянальную стратэгію па абыходжанні з цвёрдымі камунальнымі адходамі і другаснымі матэрыяльнымі рэсурсамі на перыяд да 2035 года». Пры яе рэалізацыі ўзровень выкарыстання камунальных адходаў павінен павялічыцца ў краіне да 50%, абыходжанне ж з ЦКА і ДМР павінна быць экалагічна бяспечным і эканамічна эфектыўным.

Так, у Беларусі плануецца ўкараніць дэпазітную (закладную) сістэму збору пластыкавай, шкляной і металічнай упакоўкі, пачаць вытворчасць

RDF-паліва для цэментавых заводаў у Магілёве і Гродне на базе існуючых вытворчых магутнасцяў па сартаванні ЦКА. Механічнае сартаванне адходаў пры вытворчасці RDF-паліва, па словах спецыялістаў, дасць магчымасць выкарыстоўваць арганічную частку бытавых адходаў пасля яе біялагічнай апрацоўкі ў якасці матэрыялу для перасыпання для эксплуатацыі палігонаў. Акрамя таго, каля Мінска плануецца стварыць завод па спальванні змяшаных адходаў магутнасцю каля 500 тыс. т у год з вытворчасцю цеплавой і электрычнай энергіі.

Удасканаленне заканадаўства ў сферы абыходжання з адходамі — яшчэ адна важная задача, якую ў хуткім часе неабходна будзе вырашыць спецыялістам зацікаўленых

ведамстваў. Сярод самых актуальных пытанняў — развіццё сістэмы маніторынгу і кантролю адходаў спажывання, прыняцце нормаў па стымуляванні тавараў і ўпакоўкі, прыдатнай да паўторнага выкарыстання, хуткага і бяспечнага раскладання ў навакольным асяроддзі, а таксама магчымая забарона на захаванне адходаў, якія не прайшлі сартаванне.

Сёння спецыялісты праводзяць аналіз сучасных тэхналогій у сферы абыходжання з адходамі. У хуткім часе плануецца яго завяршыць і вызначыць, якія з гэтых тэхналогій найбольш аптымальныя, эканамічна выгадныя для нашай краіны і прыватныя для інвестараў.

Вераніка КОЛАСАВА.
kolasava@vziazda.by